

[A. C. Normann.]

indstillet overfor det nordiske luftfartssamarbejde og også er det netop i spørgsmålet om en fortsættelse af statens garanti, håber jeg, det ikke vil blive opfattet som en ændring i vor velvillige holdning, når jeg nu tager nogle rent saglige reservationer overfor bedømmelsen af SASs stilling, der vist for tiden er ret optimistisk, dels som følge af lovforslagets bemærkninger, dels som følge af det regnskab, SAS kan aflægge for året 1953—54.

Et regnskabsoverskud på 9,3 mill. kr. er kun relativt set et godt resultat. Det er for en væsentlig del fremkommet som følge af, at brugt og nedskrevet flyvemateriel er solgt til gode priser, ikke som følge af en virkelig fortjeneste på selve flyvevirksomheden, hvilket ville have givet mere tryk med hensyn til bedømmelsen af den fremtidige virksomhed og de fremtidige muligheder.

Der er noget forstemmende i, at en omsætning på 370 mill. kr., der betyder et enormt opsving, ikke har kunnet resultere i en fortjeneste på mere end ca. 2,5 pct., når fortjenesten faktisk ikke skyldes denne omfattende virksomhed, men salg af brugt materiel. For de foregående 3 år nævnes i bemærkningerne overskud på 3,3 mill., 2 mill. og 4 mill. kr.; men i virkeligheden er der tale om underskud, hvad der fremgår af, at disse såkaldte overskud ikke har været tilstrækkelige til at dække de almindelige afskrivninger. Disse har også tidligere været dækket ved, at det faktisk har været muligt at opnå meget gode priser ved salg af brugt materiel.

Vi kan glæde os over, at dette har kunnet lade sig gøre; det er muligt, at der endnu gennem en vis periode kan skabes balance ad den vej, men vi kan næppe på lang sigt se selskabets økonomi betrygget på den måde, vi alle ønsker, hvis vi ikke i fremtiden kan regne med en rimelig fortjeneste på selve den del af virksomheden, som er selskabets egentlige formål, nemlig flyvningen. Selvom der nu kan overføres et mindre beløb til reserverne, er forøgelsen af disse kun imaginær, idet man blot flytter reserverne over fra deres skjulte plads under materiellet til deres åbne plads på kontoen for reserver.

Man havde fra den første 5 års periodes

begyndelse regnet med en årlig stigning i omsætningen på 5 pct. Den har været meget højere, nemlig 13 pct. årlig. En ting, der tjener ledelsen til ære, er, at den dengang har været så forsigtig i sin bedømmelse og altså ikke givet folketinget et for gunstigt forhåndsindtryk, men det ubehagelige i denne udvikling ligger i, at der altså, til trods for denne meget betydelige stigning i indflyvningen, ikke har kunnet fremkomme overskud på regnskabet. Oplysningerne om, at der ikke fra de skandinaviske staters side er ydet tilskud til SAS, hvilket også det ærede medlem hr. Jensen-Broby nævnte, er formelt rigtige, bortset fra hvad der i indenrigsflyvning måtte være ydet af mindre tilskud, lavere landingsafgifter o. s. v.; men det må dog betragtes som et nævneværdigt tilskud, at staten har indskudt en aktiekapital på 26,5 mill. kr., som den ingen rente får af, medens den selv betaler over 6 pct. i rente, når den optager lån. Der ligger ikke heri nogen kritik af denne form for tilskud; staten deler her vilkår med de private aktionærer og har så chancen for en skønne dag at få sine aktier forsvarligt forrentet.

Jeg har blot villet pege på disse ting, fordi det var min pligt som medlem af DDLs repræsentantskab at bidrage til, at folketinget ikke tager sin stilling til forslaget om statsgaranti udfra forventninger, som måske viser sig ikke at kunne holde. Jeg har mine tvivl om udviklingen på lang sigt, dels på baggrund af de stadige krav til nyt materiel og dels på grund af den økonomiske kraft, de andre store selskaber, ikke mindst de amerikanske, formentlig vil sætte ind med i stadig højere grad. Som det er nævnt her under debatten, kommer nu også det tyske Lufthansa i gang med sin virksomhed.

Der er ikke blot tale om en forlængelse af garantien, men om en fælles udvidelse, nødvendiggjort netop ved anskaffelsen af nye og kostbare flyvemaskintyper, som ikke blot medfører en voldsom forøgelse af investeringerne, men også nye byrder i retning af forrentning og afskrivning.

Der er et par spørgsmål, som vel bedst egner sig for udvalgsbehandling, bl. a. spørgsmålet om de nærmere beregninger vedrørende selve garantiens omfang. Det ser ud, som om statens stilling forringes